

Ἐγὼ τὸ διαφνοκάλυβο, στὴ Λιάκουρα νὰ στήσω
 Μπορῶ, νὰ πάω πρὸς τῶν Τεμπῶν τοὺς γίγαντες πλατάνους
 Μεσ' τὸ λεπτὸν ἀσίγητον ἀγέρι τὸ Ἑλυμπίσιο,
 Ποῦ σιεὶ τῶν πλατανόμηλων τοὺς ἀλαφροὺς θυσσάνους
 Κι' ὄση εὔρω δάφνη καὶ μπορῶ νὰ φέρω νὰ θερίσω
 Μπορῶ στὸ νοῦ μου ἀθάνατη μιὰ νιότη νὰ χαρίσω,
 Μέσ' τοῦ Ἐνιπαίου τὰ φάραγγα ὅπου σκορπáει τοὺς πλάνους
 Τοὺς βόγγους τῶν καταραχτῶν καὶ ὡσάν τὸ δρυὶ νὰ ζήσω
 Μπορῶ γιὰ τὸ ὀλοκάρπωμα τοῦ πόθου τὴ φαρέτρα
 Ν' ἀδειάσω ὅλη τῆς μοίρας μου καὶ νὰν τινὲ γεμίσω
 Μὲ χρυσᾶ βέλη, ἐκεῖ π' ἀχοῦν τῶν Ὀλυμπίων τὰ μέτρα.
 Μὰ γιὰ τὸ ναό, ποῦ λαχτιρῶ, βόηθα ἀδερφέ, νὰ σείσω
 Κομμένη ἀπὸ τὰ χέρια μας, τὴν πρώτη ἐτούτη πέτρα!

Ἡ μιὰ κορφή τοῦ Παρνασσοῦ τῆς πίστες μου ἦταν θύρα
 Κι' ἄλλη ἐγιόρταζε γυμνά, τῆς πλάσης τὰ μυστήρια.
 Σ' ἀρχαίους ναοὺς, στεριώνανε βουβά, τὰ μοναστήρια.
 Καὶ γὰρ σὲ θέμελα παλιά, ποῦ ἡ γαληνὴ τους μοῖρα
 Ἐφεγγε φῶς ἀτάραχα, ἀκούμπαι πρὶν τὴ λύρα,
 Δοξολογῶντας, μὲ λαμπροὺς ψαλμοὺς καὶ μὲ ψαλτήρια!

Μὰ τώρα, εἶν' ἄλλος πρὸ βαθῆς ρυθμὸς, ποῦ μὲ γεμίζει.
 Κι' εἶνε τοῦ λόγου ποθητός, σὰν τοῦ μαρμάρου ὁ κόπος,
 Κλεῖ ὀρμάνι γύρω τ' ἄγαλμα καὶ πλούσιος εἶν' ὁ τρόπος,
 Ὅπου τῆς Τέχνης τὴν καρδιά φωτáει καὶ πλημμυρίζει.
 Ἀφίνω τώρα τὴν ψυχὴ, στὸ αἰῶνιο φέγγος ὅπως
 Τοῦ Γαλαξιά ὁ ποταμὸς ποῦ ὀλονυχτὶς ὀρθορίζει·
 Πέρνω τὸ μέγα ἀνήφορο, τὴ νύχτα, στρατοκόπος.
 Σμιλάει ἀκούω κι' ὁ χτύπος του στὰ κορφοβούνια βουίζει
 — Πρὸς τὰ βουνὰ σφρασκοπᾶ καὶ γέμει ἀχὸν ὁ τόπος ;
 Ἡ Ἑλλάδα δάκερη ἀγρυπνᾶ καὶ μάρασμα σκαλίζει !

** ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ, 6-7-913

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΣ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

MORITURI

Περαστικοὶ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Ἡρώες. Νὰ ξεκουραστοῦν ὄχι.
 Ἀπὸ τὸν ἕναν πόλεμο ἐρχονται, στὸν ἄλλον γιὰ νὰ πάνε. Γιομάτα
 τὰ Χαντεῖα ἀπόψε, οἱ δρόμοι τους καὶ οἱ καφενέδες τους. Ἀξούριστοι,
 κακοπαθημένοι. Οἱ στολές τους, σὰν κουρδελιασμένες σημαῖες, τὰ πα-
 πούτσια τους ξεσκισμένα, οἱ μπαλάσκες τους καὶ τὰ παγούρια τους
 ξεγδαρμένα, τὰ κασέτα τους στραπατσarisμένα. Τσελίκια ὅμως ἠκορ-
 μοστασιά τους. Καὶ ἡ ψυχὴ τους τὸ ἴδιο.

Στέκομαι κολώνω ὄρες καὶ τοὺς καμαρώνω. Ἰσαμε τὴ Σαλο-
 νίκη φτάσανε πολεμώντας καὶ νικώντας. Αὔριο πρῶτ' πρῶτ' εἶναι γιὰ
 τὴν Ἡπειρο. Πόσοι. . . — Καὶ νά, ξαφνικὰ ἐρχεται μιὰ σκέψη μαύρη

καὶ θολώνει τὴ χαρὰ μου. Πόλεμος εἶναι, κορμιὰ τρώει. Πόσα ἀπ' αὐτὰ τὰ λεβέντικα κορμιὰ δὲ θὰ δοθοῦνε αὔριο θροφή στὸ ἀχόρταγο τὸ στόμα του ! Στὸ τσίρκο τῆς Ρώμης κατεβαίνουν τὰ θύματα τὰ εὐγενικά.

Καῖρε, Καῖσαρ ! Οἱ μελλοθάνατοι σὲ χαιρετοῦν !

Ο ΠΑΤΕΡΑΣ

— Καπετάνιε, πάει ὁ μοναχογιός σου ! . . . Σὲ συλλυποῦμαι. . .

— Νὰ μὲ συχαρεῖς. Δὲν εἶτανε παιδί μου, εἶτανε τῆς πατρίδας παιδί καὶ γιὰ δαύτηνε σκοτώθηκε. . .

Καὶ τὸ λέει μὲ περηφάνεια καὶ τὰ μῖατα του ἀστραπὲς βγάζουν καὶ στὰ χεῖλια του ἀνθίξει ἓνα χαμογέλιο εὐτυχίας ἀτέλειωτης.

Σὲ λίγο μένει μόνος ὁ πατέρας. Ἡ μάσκα πέφτει. Ὁ καπετάνιος χάνεται καὶ νά, ὁ ἄθροπος μπαίνει στὴ θέση τὴν ἀδειανή. Κι ὁ ἄθροπος, μὲ τίς εὐγενικὲς ὁρμὲς καὶ ἀδυναμίες του συλλογιέται τὸ μοναχογιό του ποῦ τὸν ἔχασε, τὸν κλαίει καὶ μιὰ βλαστήμια δεινὴ ξεπιδάει ἀπὸ τὰ πονεμένα στήθεια του γιὰ τὴ σκληρὴ Πατρίδα.

Ο ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΣ

Κάθονμαι στὸν καφενὲ ἀπόξω μὲ τὸ φίλο μου καὶ λιάζομαι. Μπρέ, ἀκόμα νὰ πέσει τὸ Μπιζάνι ; Τί κάνουν κεῖ πάνου αὐτοὶ οἱ ἀκαμάτες ; Στὸ γλέντι τὸ ρήξανε ;

Ἐπὶ τ' ἀντικρὺν τοῦ πεζοδρομίου νά σου, καὶ κατεβαίνει ἓνας Τοῦρκος αἰχμάλωτος. Οἱ διαβάτες στέκονται καὶ τὸν παρατηροῦνε χάσκοντας. Μερικοὶ καὶ χαμογελώντας περιπαιχτικά. Τὸν βλέπει καὶ ὁ φίλος μου.

— Μωρέ, δὲν τρέπεται νὰ βγαίνει ὅξω αὐτὸς ὁ χαλὲς καὶ νὰ περναίει κιάλας καὶ ἀπὸ τὴν ὁδὸν Σταδίου μέρη μεσημέρι ;

— Αὐτὸς νὰ ντραπεῖ ποῦ πολέμησε, ἢ ἡμεῖς ποῦ κοπροσκιάμα στὴν Ἀθήνα καὶ ἀνυπομονοῦμε ποῦ ἀργεῖ νὰ πέσει τὸ Μπιζάνι ;

Ὁ φίλος μου φαίνεται βρῆκε λογικὴ τὴν παρατήρησή μου καὶ σόπασε.

Η ΠΕΝΤΑΡΑ ΤΟΥ ΠΛΗΓΩΜΕΝΟΥ

Τὸ ἀγοράκι, ποῦ δὲν ἔκλεισε ἀπὸμα τὰ δέκα χρόνια, κόλλησε τὰ μεγάλα κ' ἔξιπνα μῖατα του στὰ σιδερένια κάγκελα κ' ἔβλεπε τοὺς πληγωμένους ποῦ συρριανίζανε στοῦ νοσοκομείου τὴν αὐλή. Ποιὸς ξέρει τί συλλογιζότανε καὶ τί θολὲς ἐντύπωσε ν' ἀποθίκευε μέσα στὴν ἀπλερὴ ψυχὴ του, ποῦ θὰν τίς ξεδιάλυνε μιὰ μέρη αὐτὰ θὰ μεγάλωνε !

Τὸ ζυγώνει ἓνας πληγωμένος.

— Πᾶς, παιδί μου, νὰ μοῦ πάρεις μιὰ πεντάρη ψωμί καὶ μιὰ δεκάρα τυρὶ σὲ κείνο τὸ μαγαζάκι, κεῖ κάτω ;

— Πᾶω ! . .

Καὶ πάει τρέχοντας. Σὰν τᾶφερε, ὁ πληγωμένος ἔβγαλε νὰ τοῦ δώσει μιὰ πεντάρη.

— Ὅχι, εὐχαριστῶ, δὲν τὴν παίρνω. . .

— Γιατί ;

— Ἐσεῖς πληγωθήκατε γιὰ μᾶς, καὶ μεῖς νὰ μὴ σᾶς κάνουμε μιὰ τοσηδᾶ χάρη ;

Ὁ πληγωμένος δάκρυσε. Ἴσως καὶ νὰ χάριξε πὺν πληγώθηκε, ἀφοῦ ἡ θυσία του ἀναγνωρίζοτανε καὶ τοῦ πληρωνότανε τόσο ἡγεμονικά.

ΟΙ ΣΑΚΑΤΗΔΕΣ

Ἐχασε τὸ πόδι του στὸν πόλεμο. Πῶς θὰ δουλέψει ; Πῶς θὰ ζήσει αὔριο ; Ἴσως τονὲ σπλαχνιστεῖ ἡ Πολιτεία. Μὰ κι ἂν τονὲ σπλαχνιστεῖ καὶ τοῦ κόψει καμιὰ σύνταξη, ἡ σύνταξή του αὐτὴ οὔτε γιὰ ξερὸ ψωμί δὲ θὰν τοῦ φτάνει. Καὶ θὰ διακονέψει τότε.

— Ἐχασα τὸ πόδι μου στὸν πόλεμο ! Ἐλεεῖστε με !

Καλά. Θὰν τοῦ δώσουνε σήμερα, θὰν τοῦ δώσουνε αὔριο. Μὰ στὸ τέλος θὰν τονὲ βαρεθοῦνε.

— Ὦχ, ἀδερφε καὶ σύ. Ἄς μὴν τόχανες. Ἐμεῖς σοῦπαμε νὰ χάσεις τὸ πόδι σου ; Ξεφορώσου μας !

Καὶ θὰ βλαστημήσει. Ἡ Πατρίδα εἶναι ἡ μεγάλη μάννα, καὶ γιὰ δαύτηνε κανεῖς πρέπει ὅλα νὰν τὰ θυσιάζει.

Ἡ μάννα εἶπες ; Μὰ ἡ μάννα, σὰ σακατεύεται τὸ παιδί της, καὶ μάλιστα γιὰ χάρη της, δὲν τὸ πετάει. Τὸ ἐναντίο. Τὸ περιποιεῖται περισσότερο κι ἀπάνου του ρίχνει ὅλη της τὴ στοργή.

ΑΘΗΝΑ, ΓΕΝΝΑΡΗΣ ΤΟΥ 1913

ΔΗΜ. Π. ΓΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ

ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ *

Πολέμα Παναγιώτη μου
νᾶρτον μεγαλοὶ χρόνοι
νὰ γιγαντώσει τὸ δεντροῖ
νὰ βγοῦν καινούριοι κλώνοι.

Νὰ κελαιδοῦν στὰ φύλλα του
τᾶηδόνια κ' οἱ πετρίτες
νὰ πελεκοῦν στὸν ἴσκιό του
τὰ μάρμαρα οἱ τεχνίτες.

* Ἀνάμεσα στὰ ἐπεισόδια τοῦ Ἑλληνοβουλγαρικοῦ πολέμου πὺν μᾶς δώσανε οἱ πολεμικὲς ἀνταποκρίσεις εἶναι τὸ ἀκόλουθο ἓνα δυνατὸ σημάδι γνωριμίας τῆς συγγένειας μεταξὺ τῆς ἀρχαίας Σπαρτιάτισσας μάννας τοῦ τὰ ν ἢ ἐπὶ τὰς καὶ τῆς σημερινῆς Λάκεννας μάννας.

*Ἐφ' ἐνὸς φονευμένου στρατιώτου εὐρέθη μία ἐπιστολή, περιέχουσα ἀντὶ ἄλλου χαιρετισμοῦ ἢ εὐχῆς, ἓνα τετράστιχο.

Πολέμα Παναγιώτη μου
πολέμισε γεννέα
γιατὶ ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς
Βογγάει νύχτα, μέρα

ἢ μητέρα σου
Καληόπη.»